

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

10 листопада 2022 р.

Київ

№ 244-р

Про порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції
та накладення штрафу

Товариство з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Товариство, ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*), Відповідач) з жовтня 2019 року по квітень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) Товариства з часткою 100 %.

ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) не прийняло рішення щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку із зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) в період з грудня 2019 року по квітень 2020 року та відповідно не здійснено відповідних перерахунків споживачам.

Зазначені дії є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) Товариства, що призвело до ущемлення інтересів споживачів та було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Товариство накладено штраф у розмірі 9 646 253 (дев'ять мільйонів шістсот сорок шість тисяч двісті п'ятдесят три) гривні.

Також ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) зобов'язане усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом здійснення перерахунків споживачам за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку зі зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) за період з грудня 2019 по квітень 2020 року.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали справи (*Інформація, доступ до якої обмежено*) про порушення ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) законодавства про захист економічної конкуренції та подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від (*Інформація, доступ до якої обмежено*),

ВСТАНОВИВ:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Комітет

під час дослідження ринків послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) надав ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) обов'язкові для розгляду рекомендації (*Інформація, доступ до якої обмежено*):

1. Забезпечити у встановленому порядку здійснення перерахунків нарахувань плати споживачам за (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку зі зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
2. Забезпечити публічне інформування споживачів про зменшення плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) при укладенні договорів про надання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (замість договорів про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*)) та умови укладення таких договорів.
- (2) З огляду на невиконання ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) положень Рекомендацій (*Інформація, доступ до якої обмежено*), відповідно до статті 37 частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розпорядженням державного уповноваженого (*Інформація, доступ до якої обмежено*) розпочато розгляд справи (*Інформація, доступ до якої обмежено*) за ознаками вчинення ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) порушення законодавства про захист економічної конкуренції (далі – Справа).
- (3) Під час розгляду Справи Відповідачеві надсилались вимоги про надання інформації (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (4) Також Комітетом надсилалися вимоги про надання інформації до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) (*Інформація, доступ до якої обмежено*) та Міністерства розвитку громад та територій України (далі – Мінрегіон) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (5) З метою отримання додаткової інформації 07 жовтня 2021 року в залі засідань Комітету з участю представників Відповідача відбулось слухання у справі (*Інформація, доступ до якої обмежено*), за результатами якого було вирішено отримати додаткову інформацію від Товариства, (*Інформація, доступ до якої обмежено*) державних адміністрацій, комунального підприємства (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – КП (*Інформація, доступ до якої обмежено*), Підприємство) щодо ряду питань. Протокол слухання (*Інформація, доступ до якої обмежено*) долучено до матеріалів цієї справи.
- (6) У зв'язку із цим, (*Інформація, доступ до якої обмежено*) державним адміністраціям, КП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) надсилались вимоги про надання інформації (*Інформація, доступ до якої обмежено*) відповідно.
- (7) Листом Комітету (*Інформація, доступ до якої обмежено*) ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) було надіслано подання з попередніми висновками (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (8) Листом від 24.08.2022 б/н (*Інформація, доступ до якої обмежено*) Товариство надало до Комітету заперечення.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (9) Відповідачем у справі є товариство з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (10) ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) є юридичною особою та здійснює свою господарську діяльність на підставі Статуту, затвердженого рішенням учасника Товариства (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Статут).
- (11) Відповідно до Статуту предметом діяльності Товариства є: (*Інформація, доступ до якої обмежено*)
- (12) Товариство здійснює господарську діяльність у сфері (*Інформація, доступ до якої обмежено*) відповідно до ліцензій на провадження господарської діяльності, виданих НКРЕКП, зокрема:

(Інформація, доступ до якої обмежено)

- (13) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Товариство є суб'єктом господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Загальні засади нормативно-правового регулювання у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)*

- (14) Правові засади діяльності суб'єктів господарювання у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та захисту прав споживачів визначаються, зокрема, законами України *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та іншими нормативно-правовими актами.
- (15) Законом *(Інформація, доступ до якої обмежено)* передбачено, що державна політика у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)* базується на принципах формування цінової та тарифної політики, забезпечення захисту прав та інтересів споживачів, взаємної відповідальності суб'єктів відносин у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за якісне *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та своєчасну її оплату, сприяння розвитку конкурентних відносин на ринку *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлення відповідальності суб'єктів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за порушення законодавства у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (16) Статтею 12 Закону України «Про ціни та ціноутворення» визначено, що державні регульовані ціни запроваджуються на товари, які справляють визначальний вплив на загальний рівень і динаміку цін, мають істотну соціальну значущість, а також на товари, що виробляються суб'єктами, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку, та повинні бути економічно обґрунтованими (забезпечувати відповідність ціни товару витратам на його виробництво, продаж (реалізацію) та прибутку від його продажу (реалізації)).
- (17) Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державне регулювання цін/тарифів базується на таких основних принципах, зокрема відповідності рівня цін/тарифів розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.
- (18) Тобто, тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є регульованими.
- (19) З 1 травня 2019 року в повному обсязі введено в дію Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон № 2189) (редакція від 09 листопада 2017 року № 2189-VIII із змінами), яким визначено нову класифікацію житлово-комунальних послуг, передбачено нову систему взаємовідносин, що виникають у процесі надання та споживання цих послуг, передбачено різні моделі договірних відносин у сфері комунальних послуг, а також визначено особливості укладання, зміни і припинення договорів про надання комунальних послуг у багатоквартирному будинку, змінено підходи до формування та встановлення тарифів на комунальні послуги та нарахування плати споживачам.
- (20) З цієї дати визнано таким, що втратив чинність Закон України від 24 червня 2004 року № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги».
- (21) Пунктом 3 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2189-VIII (в редакції Закону від 09.06.2018) визначено:
«Договори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію цього Закону, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладеними за правилами, визначеними цим Законом. Такі договори мають бути укладені між споживачами та виконавцями комунальних послуг протягом одного року з дати

введення в дію цього Закону. У разі якщо згідно з договорами про надання комунальних послуг, укладеними до введення в дію цього Закону, передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах».

- (22) Тобто, договори про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) мали бути укладені між споживачами та виконавцями комунальних послуг протягом одного року з дати введення в дію Закону № 2189 (тобто до 01.05.2020).
- (23) Законом України від 30 березня 2020 року № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», до Закону № 2189 були внесені зміни, згідно з якими не пізніше як протягом п'яти місяців з дня завершення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном, встановленим Кабінетом Міністрів України, співвласники багатоквартирних будинків незалежно від обраної ними форми управління багатоквартирними будинками зобов'язані прийняти рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг, а виконавці комунальних послуг – укласти з такими співвласниками договори про надання відповідних послуг відповідно до обраної співвласниками моделі організації договірних відносин. У разі якщо співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі організації договірних відносин з виконавцем комунальної послуги протягом п'яти місяців з дня завершення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), між виконавцем та кожним співвласником укладається індивідуальний договір про надання комунальної послуги.
- (24) Отже, обов'язок укладення між виконавцем комунальної послуги та співвласниками багатоквартирних будинків нових договорів про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) було відтерміновано до завершення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).
- (25) **З огляду на наведене вище, до моменту укладення нових договорів про надання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), споживачам, зокрема категорії «населення», нарахування плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) здійснюється відповідно до договорів, укладених до 01 травня 2019 року.**

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

4.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (26) Відповідно до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика) об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (27) Відповідно до пункту 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до

складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).

- (28) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* – суб'єкт господарювання, який надає послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (29) Товаром, який становить об'єкт аналізу щодо визначення монопольного становища у справі є послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (30) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначитися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (31) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.1.1. Споживчі характеристики

- (32) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (33) Відповідно до статті 5 Закону *(Інформація, доступ до якої обмежено)* відносини у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)* мають особливості, визначені цим Законом. Ці особливості викликані такими об'єктивними умовами функціонування систем *(Інформація, доступ до якої обмежено)*
- (34) Відповідно до статті 1 Закону *(Інформація, доступ до якої обмежено)*
- (35) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-VI (в редакції, що діяла в період з грудня 2019 року по квітень 2020 року) (далі – Закон № 1875):
- 1) житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил;
  - 2) комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газопостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.
- (36) Відповідно до статті 3 Закону № 1875 предметом регулювання цього закону є зокрема

правовідносини, що виникають між виробниками, виконавцями, споживачами у процесі створення, надання та споживання житлово-комунальних послуг.

- (37) Відповідно до статті 13 Закону № 1875 до комунальних послуг, зокрема, належать послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (38) Законом № 2189 послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* також віднесено до комунальних послуг.
- (39) Не зважаючи на суттєві зміни в законодавстві, які відбулись 01.05.2019, якісні характеристики послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не були змінені. В новій моделі функціонування ринку зазначені послуги змінили своє визначення на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (40) Згідно з положеннями Правил надання послуг, *(Інформація, доступ до якої обмежено)*
- (41) Основною споживчою властивістю послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є задоволення потреб споживачів *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.2.1.2. Умови споживання

- (42) Умови споживання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* визначені, зокрема, Законом № 1875, Законом № 2189, Законом *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, Правилами надання послуг.
- (43) Статтями 19, 24 Закону *(Інформація, доступ до якої обмежено)* закріплене право споживача *(Інформація, доступ до якої обмежено)* на вибір одного або декількох *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організацій, якщо це можливо за існуючими технічними умовами.
- (44) Згідно із статтею 1 Закону № 1875:
  - споживач—фізична або юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальні послуги.
- (45) Споживач має право, зокрема:
  - одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг;
  - одержувати в установленому законодавством порядку необхідну інформацію про перелік житлово-комунальних послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру ціни/тарифу, норми споживання, порядок надання житлово-комунальних послуг, їх споживчі властивості тощо.
- (46) Відповідно до частини шостої статті 26 Закону № 1875 у разі зникнення потреби в отриманні послуги або відмови споживача від користування послугою виконавця/виробника споживач має право розірвати договір у порядку, встановленому законом.
- (47) Відповідно до Правил надання послуг споживач має право вносити за погодженням з виконавцем у договір зміни, що впливають на розмір плати за послуги.
- (48) Обов'язками споживача є, зокрема:
  - укласти договір на надання послуг, зокрема *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, підготовлений виконавцем на основі типового договору;
  - оплачувати послуги у строки, встановлені договором або законом;
  - дотримуватися вимог договору та нормативно-правових актів.
- (49) Виконавець зобов'язаний:
  - своєчасно надавати споживачу послуги в установлених обсягах, належної якості, безпечні для його життя, здоров'я та які не спричиняють шкоди його майну, відповідно до вимог законодавства та цих Правил надання послуг;
  - надавати споживачеві в установленому законодавством порядку інформацію про перелік послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифів, нормативи (норми) споживання, режим надання послуг, їх споживчі властивості, якісні показники надання послуг;

- забезпечити проведення оплати послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) на поточний рахунок із спеціальним режимом використання шляхом зазначення реквізитів такого рахунка в договорі.

- (50) Відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати, зокрема послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), регулюються Правилами надання послуг та (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (51) Відповідно до Правил надання послуг споживачам послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) надаються згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання відповідних послуг.
- (52) Відповідно до пункту 24 Правил надання послуг споживачі можуть відмовитися від отримання, зокрема послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (53) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (54) Відповідно до пункту 27 Правил надання послуг витрати, пов'язані з відключенням (*Інформація, доступ до якої обмежено*), відшкодовуються споживачами відповідно до калькуляції, складеної виконавцем.
- (55) Проте, таке відключення для споживачів може призводити до понесення ними додаткових матеріальних, фінансових витрат, зокрема, будівництва нової (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (56) Враховуючи, що, послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), мають специфічні споживчі властивості щодо задоволення потреб у забезпеченні умов проживання та перебування осіб у жилих приміщеннях (будинках) відповідно до нормативів (норм, стандартів, порядків і правил), відсутні взаємозамінні товари, в межах яких споживач за звичайних умов може перейти від споживання одного товару до іншого.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (57) Умови реалізації послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) визначені зокрема, Законами № 1875 та № 2189, Правилами надання послуг та (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (58) Відповідно до пункту 2 частини третьої статті 16 Закону № 1875 комунальні послуги надаються споживачам безперервно, (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (59) Відповідно до Правил надання послуг, споживачеві послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) надаються згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання відповідних послуг.
- (60) Відповідно до пункту 5 Правил надання послуг рішення (*Інформація, доступ до якої обмежено*) приймається виконавчими органами відповідних сільських, селищних та міських рад або місцевими державними адміністраціями виходячи з кліматичних умов згідно з будівельними нормами і правилами, правилами технічної експлуатації, нормами санітарного законодавства та іншими нормативними документами.
- (61) (*Інформація, доступ до якої обмежено*)
- (62) Відповідно до Правил надання послуг та (*Інформація, доступ до якої обмежено*):
  - 1) надання послуг здійснюється безперервно, виключно за винятком часу перерв, визначених відповідно до частини третьої статті 16 Закону № 1875;
  - 2) способами, що гарантують доведення інформації до споживача, є розміщення оголошень на офіційному веб-сайті виконавця (за наявності), у під'їзді на дошці оголошень (за наявності) та в особистому електронному кабінеті споживача (за наявності) або інформування споживача за допомогою засобів зв'язку, електронної пошти, номер/адресу яких зазначено споживачем у договорі;
  - 3) до споживачів у багатоквартирному будинку така інформація додатково доводиться шляхом розміщення відповідних оголошень на дошках оголошень, що розташовані у місцях загального користування такого будинку або на його прибудинковій території;

4) надання послуги здійснюється виключно на договірних засадах.

4.2.1.4. Ціна

- (63) Частиною першою статті 191 Господарського кодексу України визначено, що державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (64) Відповідно до Закону № 1875:
- 1) ціни/тарифи на комунальні послуги формуються і затверджуються центральними органами виконавчої влади, національними комісіями, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, та органами місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень, визначених законом;
  - 2) встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво не допускається;
  - 3) при встановленні цін/тарифів на послуги, які виробляються суб'єктами природних монополій, діяльність яких регулюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до законодавства, повноваження органів місцевого самоврядування поширюються виключно на тариф (складову тарифу), який (яка) не підлягає встановленню цими національними комісіями;
  - 4) виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;
  - 5) у разі зміни протягом строку дії цін/тарифів обсягу окремих складових економічно обґрунтованих витрат з причин, які не залежать від виконавця/виробника, зокрема, збільшення або зменшення податків і зборів, мінімальної заробітної плати, орендної плати та амортизаційних відрахувань, підвищення або зниження цін на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, виконавці/виробники проводять коригування встановлених цін/тарифів на житлово-комунальні послуги і подають на затвердження до органу, уповноваженого здійснювати встановлення таких цін/тарифів. При цьому перерахунок цін/тарифів може проводитися шляхом коригування лише тих складових структури цін/тарифів, за якими відбулися цінові зміни в бік збільшення або зменшення.
- (65) Відповідно до Порядку формування тарифів (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Порядок формування тарифів № 1), затвердженого постановою НКРЕКП (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (66) При цьому, згідно із пунктом 1.10 Порядку формування тарифів № 1, встановлення та коригування тарифів, зокрема на послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (67) Згідно із пунктом 11.1 Порядку формування тарифів № 1 одиницею калькулювання собівартості послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (68) Тобто, НКРЕКП встановлює тарифи на (*Інформація, доступ до якої обмежено*) послуги для тих суб'єктів господарювання, які підпадають під її регулювання. Для решти суб'єктів господарювання, які не регулюються НКРЕКП, тарифи на (*Інформація, доступ до якої обмежено*) послуги встановлюються органами місцевого самоврядування.
- (69) При цьому статтею 13 Закону (*Інформація, доступ до якої обмежено*) передбачено, що до основних повноважень органів місцевого самоврядування у сфері (*Інформація, доступ до якої обмежено*) належать, зокрема, встановлення для всіх категорій споживачів тарифів на (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у порядку і межах, визначених законодавством.

- (70) Таким чином, встановлення тарифів на *(Інформація, доступ до якої обмежено)* віднесено до повноважень НКРЕКП.
- (71) З огляду на наведене, тарифи *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для Товариства, яке має ліцензію *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлюються НКРЕКП.
- (72) Тарифи *(Інформація, доступ до якої обмежено)* розраховуються та встановлюються НКРЕКП відповідно до вимог Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (73) Відповідно до Методики *(Інформація, доступ до якої обмежено)* встановлюється НКРЕКП без урахування податку на додану вартість.
- (74) Відповідно до пункту 3.3 Методики до складу виробничої собівартості *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (75) При цьому, при встановленні тарифів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* з урахуванням усіх обставин та факторів, що викладені у підпункті 1 пункту 3.3 Методики.

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (76) Відповідно до частини четвертої статті 19 Закону № 1875 виконавцем послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (77) ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* повідомило, що *(Інформація, доступ до якої обмежено)* надає послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (78) Споживачами послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для цілей цієї справи є фізичні та юридичні особи, які попередньо уклали в установленому Законом № 1875 порядку з ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* договори про надання відповідних послуг.
- (79) Листом *(Інформація, доступ до якої обмежено)* державна адміністрація повідомила, що у межах *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є житлові будинки (8), *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (80) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:

- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
- подібності фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
- наявності спільної групи споживачів товару (товарної групи);
- відсутності суттєвої різниці в цінах;
- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (81) Відповідно до Закону України «Про природні монополії»:
 - суб'єкт природної монополії – суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії;
 - суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (82) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери природних монополій, належать, зокрема (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (83) Відповідно до статті 6 Закону України «Про природні монополії» до суміжних ринків належить (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (84) ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) здійснює діяльність (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (85) Відповідно до Порядку формування тарифів, послуга (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (86) Водночас, для надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) потребується отримання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (87) 01 червня 2017 року між ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) та комунальним підприємством (*Інформація, доступ до якої обмежено*) укладено договір від 01 червня 2017 року № 5 про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (далі – Договір № 5).
- (88) Згідно з Договором № 5 Підприємство зобов'язується транспортувати (*Інформація, доступ до якої обмежено*), а Товариство зобов'язується оплачувати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у порядку та на умовах визначених Договором № 5.
- (89) Внаслідок технологічних особливостей процесу (*Інформація, доступ до якої обмежено*), споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних товарів та послуг іншого суб'єкта господарювання, що обумовлено місцем розташування (*Інформація, доступ до якої обмежено*) помешкань споживачів.
- (90) Слід зазначити, що послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) зважаючи на їх споживчі характеристики, умови споживання та реалізації, цінові пропозиції не мають товарів замінників.
- (91) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), які пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб споживачів.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (92) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (93) Отримання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) можливе лише в суб'єкта господарювання, який має технічну можливість здійснювати усі цикли, які входять до складу послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) на певній території.
- (94) Враховуючи, що:
 (*Інформація, доступ до якої обмежено*).

- (95) Територія, щодо якої визначаються межі задіяного товарного ринку визначається відповідно до технологічних обмежень, *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (96) У *(Інформація, доступ до якої обмежено)* районах міста *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, у межах яких ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* отримує від КП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* послугу *(Інформація, доступ до якої обмежено)* і, відповідно має технічну можливість надавати послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* кінцевим споживачам, визначеними умовами Договору № 5.
- (97) Так, відповідно до пункту 2.1 Договору № 5 *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, виробленої Товариством, здійснюється в межах *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, визначеними Договором № 5, що перебувають у господарському відданні КП *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (98) Відповідно до пункту 2.2 Договору Підприємство повинно повністю відокремити в *(Інформація, доступ до якої обмежено)* територію (зону) *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства від території (зони) *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організацій, зокрема, але не виключно – ПАТ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*¹, шляхом встановлення блінд або інших засобів на всіх розрізах *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства і Підприємства (далі – Сторони), перелік яких визначено у додатку 1 до Договору № 5.
- Запірна арматура з байпасами на розрізах, визначених у додатку 1 до Договору № 5, має бути опломбована Сторонами та іншими *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організаціями, які є суміжними до *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Сторін, зокрема, але не виключно – ПАТ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* (далі – Суміжні *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організації). У разі нагальної потреби відкриття зазначеної арматури однією із Сторін, ця сторона повинна отримати дозвіл другої Сторони та/або Суміжної *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організації (за наявності) з фіксацією змін режиму роботи *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та проведення у подальшому фінансових взаєморозрахунків. Після перенесення розрізу виконується опломбування нових зон розмежування у присутності представників обох Сторін. У разі виявлення Підприємством порушення цілості або пошкодження пломб, встановлених на розрізах *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства і Підприємства, Підприємство зобов'язане негайно викликати представників Товариства, після чого Сторони складають двосторонній акт. Підприємство зобов'язане усунути виявлені порушення та пошкодження протягом 2 календарних днів з дати підписання вищезазначеного акту та спільно з Товариством опломбувати відповідні розрізи.
- (99) Отже, ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* здійснює господарську діяльність у межах *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, визначених у додатку 1 до Договору № 5 (далі – зона *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства).
- (100) *(Інформація, доступ до якої обмежено)* державні адміністрації у листах *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, зазначили, що суб'єктами господарювання, які здійснюють господарську діяльність із надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є КП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (101) КП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* повідомило, що уповноваженим структурним підрозділом Підприємства *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не зафіксовано випадків *(Інформація, доступ до якої обмежено)* між зонами *(Інформація, доступ до якої обмежено)* ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та Підприємства упродовж *(Інформація, доступ до якої обмежено)* 2019/2020 років. Порядок дій у разі виникнення обставин, за яких виникає потреба відкриття запірної арматури, установленної на межі зон *(Інформація, доступ до якої обмежено)* ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та Підприємства, визначається вимогами пункту 2.2 Договору № 5.

¹*(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

- (102) Підприємство також зазначило, що впродовж *(Інформація, доступ до якої обмежено)* 2019/2020 років чинною була Схема *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства.
- (103) Згідно зі схемою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, виділено розрізи, на яких, зокрема встановлена запірна арматура з байпасами, які співпадають з переліком розрізів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* Товариства, визначених у додатку 1 до Договору № 5.
- (104) Враховуючи зазначене, територіальними (географічними) межами ринку послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, на якому ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* здійснює господарську діяльність є *(Інформація, доступ до якої обмежено)* райони міста *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.5. Проміжок часу, щодо якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі

- (105) Згідно з пунктом 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (106) Часовими межами ринку послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* визначається проміжок часу *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (107) Рішення *(Інформація, доступ до якої обмежено)* приймається органом місцевого самоврядування.
- (108) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (109) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (110) Враховуючи викладене, обставинами, які зумовили дослідження діяльності Товариства, стала його діяльність з жовтня 2019 року по квітень 2020 року *(Інформація, доступ до якої обмежено)* на ринку послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

4.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (111) У межах території *(Інформація, доступ до якої обмежено)* наділено виключним правом здійснювати господарську діяльність із надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* кінцевим споживачам.
- (112) З огляду на наведене, частка ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* на ринку послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* становила 100 %.

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (113) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (114) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є, зокрема:
- 1) адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензій *(Інформація, доступ до якої обмежено)*;
  - 2) організаційні обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у потенційного конкурента у власності чи користуванні *(Інформація, доступ до якої обмежено)*;
- економічні обмеження, пов'язані з необхідністю значних капіталовкладень в будівництво *(Інформація, доступ до якої обмежено)*;

- (Інформація, доступ до якої обмежено);
- інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).

- (115) Перелічені обставини перешкоджають іншим суб'єктам господарювання почати господарську діяльність на ринку послуг (Інформація, доступ до якої обмежено) та конкурувати на цьому товарному ринку.
- (116) Згідно з Методикою наявність хоча б одного бар'єру вступу на ринок, що не може бути подоланий суб'єктом господарювання протягом 1 - 2 років унаслідок неможливості компенсації за цей час витрат, необхідних для вступу на ринок, розглядається як ознака того, що суб'єкт господарювання не є потенційним конкурентом.

4.8. Визначення потенційних конкурентів

- (117) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари(товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (118) Технологічні обмеження, обумовлені (Інформація, доступ до якої обмежено).

4.9. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища **Відповідача**

- (119) Абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче становище) на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (120) Відповідно до пункту 10.2 Методики, монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта (суб'єктів) господарювання визнається становище, коли частка одного суб'єкта господарювання на ринку перевищує 35 відсотків, якщо він не довів, що:
- має конкурента(ів) на ринку;
  - зазнає значної конкуренції внаслідок відсутності обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, відсутності бар'єрів для вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, відсутності пільг чи інших обставин.
- (121) Таким чином, ураховуючи зазначене вище, ТОВ (Інформація, доступ до якої обмежено) за результатами господарської діяльності у період з жовтня 2019 року по квітень 2020 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг (Інформація, доступ до якої обмежено), як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

- (122) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5.1. Обставини справи

- (123) Згідно з Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, послуги загально економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів діяльності».
- (124) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (125) Згідно із Законом № 1875 споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.
- (126) Відповідно до Правил надання послуг виконавець забезпечує:
- надання споживачам послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання відповідних послуг;
  - надання споживачеві в установленому законодавством порядку інформацію про перелік послуг, їх вартість, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифів, нормативи (норми) споживання, режим надання послуг, їх споживчі властивості, якісні показники надання послуг.
- (127) Відповідно до Порядку формування тарифів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* (далі – Порядок формування тарифів 2):
(Інформація, доступ до якої обмежено).
- (128) Відповідно до пункту 4.1 Процедури встановлення тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* зміна тарифів може бути ініційована виконавцем послуг шляхом подання до НКРЕКП заяви щодо встановлення / коригування тарифів та доданих до неї документів, зазначених у розділі II цієї Процедури, або НКРЕКП без подання ліцензіатом зазначеної заяви.
- (129) Отже, відповідно до нормативно-правових актів виконавець комунальних послуг забезпечує інформування споживачів про порядок надання відповідних послуг, їх оплату, з організації укладення відповідних договорів та ініціювання встановлення / коригування тарифів, зокрема на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, шляхом їх коригування.
- (130) З моменту введення в дію Закону № 2189 НКРЕКП, органи місцевого самоврядування (далі – Регулятори) отримали повноваження щодо встановлення тарифів на комунальні послуги, які визначені у статті 5 Закону № 2189, а саме, тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за договорами, які були укладені після введення в дію Закону № 2189, тобто після 01.05.2019.
- (131) У той же час, Регулятори втратили повноваження здійснювати встановлення тарифів шляхом коригування, зокрема послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за договорами, укладеними до 01.05.2019.
- (132) *(Інформація, доступ до якої обмежено).*
- (133) З моменту набрання чинності цим законом (29.12.2019) НКРЕКП набуло повноважень щодо встановлення, зокрема тарифів на послугу *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (134) Однак, зазначені повноваження НКРЕКП поширювалися на встановлення тарифів на послугу *(Інформація, доступ до якої обмежено)* на нові моделі договірних відносин відповідно до вимог Закону № 2189.
- (135) В умовах дії договорів про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що укладалися до 01.05.2019, до споживачів застосовувалися тарифи, встановлені Регуляторами до 01.05.2019 року, оскільки тарифи на відповідні послуги є істотними умовами договорів.
- (136) Відтак, розміри тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що надавалися за договорами, укладеними до введення в дію Закону № 2189 (до

01.05.2019), не могли змінюватися Регуляторами, оскільки це не передбачено Законом № 2189.

- (137) За інформацією ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* нарахування плати за надані послуги споживачам, з якими не укладено нові договори, здійснювалося на умовах чинних договорів про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, укладених до 01.05.2019, за тарифами на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, розрахованими ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* та встановленими НКРЕКП.
- (138) Згідно з інформацією, наданою ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (139) Отже, у структурі тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для населення, які застосовувалися за договорами, укладеними до 01.05.2019, питома вага *(Інформація, доступ до якої обмежено)* становила **39** відсотків.
- (140) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (141) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (142) Відповідно до преїскуранта *(Інформація, доступ до якої обмежено)* з 1 листопада 2018 року *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для потреб побутових споживачів було визначено ціну *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (143) Разом із цим *(Інформація, доступ до якої обмежено)* було суттєве зниження ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* в порівнянні з тією, що діяла в кінці попереднього *(Інформація, доступ до якої обмежено)* періоду 2018/2019 років.
- (144) З початку *(Інформація, доступ до якої обмежено)* періоду 2019/2020 років *(Інформація, доступ до якої обмежено)* було значно знижено ціну *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у порівнянні з тією, що діяла в кінці *(Інформація, доступ до якої обмежено)* періоду 2018/2019 років, та яку було враховано в тарифах *(Інформація, доступ до якої обмежено)* більшості підприємств.
- (145) Оскільки *(Інформація, доступ до якої обмежено)* складова у структурі собівартості послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є найбільш значною, то зміна її ціни у бік зменшення має вирішальний вплив на кінцеву вартість відповідних послуг для споживачів.
Отже, зменшення ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* в структурі собівартості послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* було підставою для зниження нарахувань споживачам за такі послуги.
- (146) З огляду на те, що, за інформацією оприлюдненою у преїскуранті *(Інформація, доступ до якої обмежено)* щомісячно починаючи з жовтня 2019 року відбувалося зниження ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* з метою запобігання соціальної напруги та забезпечення соціального захисту споживачів у частині оплати ними справедливої вартості *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, Урядом було прийнято Постанову *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (147) Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* були внесені зміни до Правил надання послуг та *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, відповідно до яких *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організаціям було надано право змінювати розмір нарахованої споживачам плати, зокрема за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, у разі зміни ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (148) При цьому Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* передбачалося, що підставою для зміни розміру нарахувань за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є умова, коли ціна *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, є нижчою від ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що врахована у структурі тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлених уповноваженими органами.
- (149) Згідно з пунктом 2 Постанови *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у разі прийняття *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організацією (виконавцем послуг *(Інформація,*

доступ до якої обмежено)) рішення щодо зміни розміру нарахувань (Інформація, доступ до якої обмежено) споживачам, (Інформація, доступ до якої обмежено), відповідні зміни мали відображатися щомісяця у платіжних документах споживачів, надісланих у місяці, що є наступним за розрахунковим періодом.

- (150) Про прийняте рішення щодо зміни розміру нарахувань за послуги (Інформація, доступ до якої обмежено) організація мала інформувати споживачів шляхом розміщення інформаційного повідомлення (з наведенням відповідних обґрунтувань) на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування та/або на власному сайті.
- (151) Запропонований Постановою (Інформація, доступ до якої обмежено) механізм зміни розміру нарахувань за послуги (Інформація, доступ до якої обмежено) в разі зміни ціни (Інформація, доступ до якої обмежено), передбачав здійснення таких перерахунків для всіх категорій споживачів.
- (152) Відповідно до Постанови (Інформація, доступ до якої обмежено), різниця в нарахуваннях спрямовувалася в оплату майбутніх платежів, а за наявності заборгованості у споживачів, сума перерахунку зараховувалася в рахунок погашення існуючої заборгованості споживача, відповідно до черговості її виникнення.
- (153) Тобто, Постановою (Інформація, доступ до якої обмежено), (Інформація, доступ до якої обмежено) організаціям (виконавцям послуг (Інформація, доступ до якої обмежено)) були надані правові підстави самостійно приймати рішення щодо зміни (потенційне зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги (Інформація, доступ до якої обмежено), без зміни тарифу на зазначені послуги.

5.2. Ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку

- (154) На підставі статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітетом були надані органам місцевого самоврядування та суб'єктам господарювання, зокрема ТОВ (Інформація, доступ до якої обмежено), обов'язкові для розгляду рекомендації Комітету (Інформація, доступ до якої обмежено) щодо запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (155) Відповідно до Рекомендацій (Інформація, доступ до якої обмежено) організації мали, зокрема:
- ужити заходів щодо зміни розміру нарахувань для всіх категорій споживачів плати (Інформація, доступ до якої обмежено).
- (156) Про результати розгляду зазначених рекомендацій (Інформація, доступ до якої обмежено) організації мали надавати до Комітету інформацію кожного місяця до 01.06.2020.
- (157) ТОВ (Інформація, доступ до якої обмежено) повідомило Комітет про те, що:
- «(Інформація, доступ до якої обмежено) не може бути надана».
- (158) Отже, Товариством не було прийнято рішення щодо зміни розміру нарахувань споживачам, зокрема за послуги (Інформація, доступ до якої обмежено) протягом (Інформація, доступ до якої обмежено) періоду 2019/2020 років.
- (159) У зв'язку зі зниженням із початку (Інформація, доступ до якої обмежено) періоду 2019/2020 років цін (Інформація, доступ до якої обмежено) порівняно із цінами на (Інформація, доступ до якої обмежено), що були враховані в чинних тарифах (Інформація, доступ до якої обмежено), за ініціативою НКРЕКП було змінено чинні тарифи (Інформація, доступ до якої обмежено) в розрізі категорій споживачів.
- (160) (Інформація, доступ до якої обмежено).
- (161) (Інформація, доступ до якої обмежено).
- (162) Отже, постановою НКРЕКП (Інформація, доступ до якої обмежено) встановлено тарифи на послуги (Інформація, доступ до якої обмежено) за рахунок зниження вартості паливної складової, яка є складовою собівартості (Інформація, доступ до якої обмежено).

- (163) Тобто для споживачів, з якими укладено договори після 01.05.2019, нарахування *(Інформація, доступ до якої обмежено)* здійснювались за зниженими тарифами.
- (164) Разом із цим в умовах дії договорів про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що уклалися до 01.05.2019, ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у період з грудня 2019 року по квітень 2020 року продовжувало нараховувати населенню плату за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за [старими] тарифами *(Інформація, доступ до якої обмежено)*. Тобто, такі тарифи є вищі *(Інформація, доступ до якої обмежено)* тарифів, встановлених на підставі економічно обґрунтованих витрат Товариства, які воно безпосередньо подало на встановлення до НКРЕКП у відповідному періоді.
- (165) Отже, фактично частина споживачів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* оплачували ці послуги за завищеною вартістю.
- (166) За твердженням Товариства, знижені, згідно з Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* може застосовувати в разі укладення населенням з виконавцями комунальної послуги нових договорів про надання послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*. Для споживачів, яким послуга з *(Інформація, доступ до якої обмежено)* надається за договорами, укладеними до 01 травня 2019 року, є чинними [старі] тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (167) Проте такі пояснення ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не можуть вважатися обґрунтованими з урахуванням положень Постанови *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, яка не містить умов щодо зміни цін / тарифів на відповідні послуги залежно від дати укладення договорів, а надає право самостійно прийняти суб'єкту господарювання рішення про зміну нарахувань за спожиту послугу в разі зменшення ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (168) Слід також зазначити, що хоча Законом № 2189 і введено нову назву послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, як вже зазначалося в пунктах 37-39 рішення, проте по суті це та ж сама послуга *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, зважаючи на її якісні та споживчі характеристики.
- (169) Крім того, складові витрати як послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не зазнали змін, оскільки Товариство при розрахунках економічно обґрунтованих витрат таких послуг керується положеннями нормативно-правових актів, які регулюють їх встановлення.
- (170) Проте, не зважаючи на те, що за складовою, а саме *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, у структурі тарифів, відбулися цінові зміни в бік зменшення, та не враховуючи надані Товариству правові підстави для самостійної зміни розміру нарахувань за надані послуги, воно не вживало належних заходів щодо прийняття рішення про зміни розміру нарахувань споживачам, зокрема за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (171) Тому, бездіяльність ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, яка полягає у неприйнятті рішення щодо зміни розміру нарахувань споживачам, зокрема за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у зв'язку зі зміною для них ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є порушенням, передбаченим частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвело або може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (172) З метою усунення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Комітет надав ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* обов'язкові для розгляду Рекомендації *(Інформація, доступ до якої обмежено)*:

1. Забезпечити у встановленому порядку здійснення перерахунків нарахувань плати споживачам (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку зі зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).

2. Забезпечити публічне інформування споживачів про зменшення плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) при укладенні договорів про надання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) та умови укладення таких договорів.

- (173) Крім того, Комітетом було роз'яснено Товариству, що згідно із частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.
- (174) Про результати розгляду Рекомендацій (*Інформація, доступ до якої обмежено*) ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) повідомило Комітет (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (175) Щодо виконання Рекомендацій (*Інформація, доступ до якої обмежено*) Товариство зазначило, що питання зміни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) розміру нарахувань плати (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку зі зміною для них ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) розглядалось 28.12.2019 на засіданні колегії (*Інформація, доступ до якої обмежено*) державної адміністрації. (*Інформація, доступ до якої обмежено*), у зв'язку зі зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (176) Водночас, (*Інформація, доступ до якої обмежено*) державна адміністрація (далі – Департамент) повідомила, що з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції Департаментом були надіслані листи (факсограми) (*Інформація, доступ до якої обмежено*) близько 41 підприємству, у тому числі ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*), в яких пропонувалося вжити заходів щодо зміни розміру нарахувань плати (*Інформація, доступ до якої обмежено*) споживачам у зв'язку зі зниженням для них ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (177) За повідомленням Департаменту Товариство інформації щодо вжитих заходів не надало.
- (178) Крім того, на вимогу Комітету ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) повідомило, що не мало підстав здійснювати перерахунки плати (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (179) Підсумовуючи наведене, Товариство не виконало Рекомендацій (*Інформація, доступ до якої обмежено*) та не вжило необхідних заходів для припинення бездіяльності, яка містила ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (180) У зв'язку із цим розпорядженням державного уповноваженого розпочато розгляд Справи.

У ході розгляду Справи встановлено таке.

- (181) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (182) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (183) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (184) Аналогічного змісту інформацію було надано листом Мінрегіону на вимогу Комітету.
- (185) Отже, ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*), передбачені у додатках до Договору (*Інформація, доступ до якої обмежено*) знизилися майже вдвічі, а в період з жовтня 2019 року по квітень 2020 року – в **1,5** раза.
- (186) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (187) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (188) Слід зазначити, що (*Інформація, доступ до якої обмежено*) укладалися договори (*Інформація, доступ до якої обмежено*) в розрізі категорій кінцевих споживачів.

- (189) *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (190) За результатами аналізу інформації щодо обсягів *Інформація, доступ до якої обмежено* з'ясовано, що найбільші обсяги придбаються Товариством безпосередньо для категорії споживачів «населення» *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (191) Основним фактором зміни тарифів на *Інформація, доступ до якої обмежено* для всіх категорій споживачів є зміна тарифів на виробництво *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (192) Одночасно, зі змінами тарифів на *Інформація, доступ до якої обмежено*, змінюються тарифи на послуги *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (193) Згідно з пояснювальною запискою щодо необхідності встановлення шляхом коригування тарифів на послуги *Інформація, доступ до якої обмежено* для Товариства, яка подавалася до НКРЕКП для встановлення тарифів на відповідні послуги (в подальшому встановлені постановою НКРЕКП *Інформація, доступ до якої обмежено*), споживачами *Інформація, доступ до якої обмежено*, були:
- населення – 1106 будинків;
  - абоненти (квартири) – 11 5641, у тому числі 10 6569 абонентів у будинках з будинковими засобами обліку і 9 072 – у будинках без будинкових засобів обліку;
  - бюджетні установи – 64 споживачі (198 особових рахунків);
  - інші – 363 споживачі;
  - релігійні організації – 4 споживачі.
- (194) Упродовж 2020-2021 років до Комітету надходили звернення споживачів щодо відповідності вимогам законодавства про захист економічної конкуренції дій Товариства, які полягали в нездійсненні протягом *Інформація, доступ до якої обмежено* 2019/2020 років перерахунків плати, зокрема за послуги *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (195) За інформацією споживачів, вони звертались з відповідними заявами до Товариства з проханням здійснити протягом 2019/2020 *Інформація, доступ до якої обмежено* перерахунки плати за послуги *Інформація, доступ до якої обмежено* у зв'язку зі зниженням ціни *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (196) Проте, у відповідь на такі заяви ТОВ *Інформація, доступ до якої обмежено* відмовляло споживачам, мотивуючи це тим, що немає правових підстав для проведення таких заходів, а споживачі зможуть отримувати послуги *Інформація, доступ до якої обмежено* за зниженим тарифом після укладення індивідуальних договорів, укладених відповідно до вимог Закону № 2189.
- (197) Слід зазначити, що за інформацією Товариства, *Інформація, доступ до якої обмежено* було укладено індивідуальні договори про надання послуг *Інформація, доступ до якої обмежено* лише з 934 абонентами, які мешкають у багатоквартирних будинках.
- (198) Отже, ТОВ *Інформація, доступ до якої обмежено* з грудня 2019 року по квітень 2020 року, здійснюючи нараховування плати за послуги *Інформація, доступ до якої обмежено* за тарифами, встановленими постановами НКРЕКП до 01.05.2019, які не могли відповідати економічно-обґрунтованим витратам Товариства *Інформація, доступ до якої обмежено*, маючи правові підстави, надані йому Постановою *Інформація, доступ до якої обмежено*, могло зробити, але не зробило відповідні перерахування плати більш ніж 100 000 абонентам (квартир) за послуги *Інформація, доступ до якої обмежено*, що і є зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на відповідному товарному ринку.
- (199) Згідно з інформацією, наведеною в пункті 138 цього рішення, у структурі встановлених тарифів на послуги *Інформація, доступ до якої обмежено* питома вага *Інформація, доступ до якої обмежено* становила 39 відсотків.

- (200) Отже, наведеною інформацією спростовується твердження ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (201) За результатами аналізу вартісних показників, *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (202) *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (203) Зазначене свідчить про суттєвий вплив витрат на закупівлю *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (204) Тобто твердження ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не відповідає дійсності та відповідним розрахункам.
- (205) Враховуючи наведене, Товариство мало правові підстави для прийняття рішення щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у зв'язку із зміною ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* з грудня 2019 року по квітень 2020 року.
- (206) При цьому, у період з грудня 2019 року по квітень 2020 року НКРЕКП не мала правових підстав (з огляду на вимоги Закону № 2189) для врахування цих змін, зокрема шляхом коригування тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що застосовувалися до споживачів, з якими укладено відповідні договори до 01.05.2019.
- (207) З грудня 2019 року по квітень 2020 року такі особливі права були надані *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організаціям, у тому числі Товариству Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (208) Враховуючи те, що Товариство закуповувало протягом п'яти місяців *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за ціною майже вдвічі нижчою від врахованої у структурі тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлених постановами НКРЕКП для споживачів, останні мали правові та економічні підстави для зменшення нарахувань за відповідні послуги, оскільки таке зменшення ціни є значимим для них.
- (209) Зазначена інформація підтверджується розрахунками при порівнянні складових тарифів, затверджених НКРЕКП для ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, наведених у пунктах 138 та 160 цього рішення, та динамікою зміни цін *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, наведеною у пункті 183 цього рішення.
- (210) Як вже зазначалося у пункті 164 цього рішення, нові тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлені постановою НКРЕКП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для Товариства, менші за тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, які застосовувалися до 01.05.2019, на 429 грн, тобто частина споживачів Товариства за фактично одні й ті самі послуги переплачувала понад 38 % (або в 1,6 раза).
- (211) Відповідно до пункту 7.3 Методики суттєвим вважається підвищення цін, що дорівнює або перевищує 5 відсотків.
- (212) Отже, здійснення Товариством зміни нарахувань плати за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для населення у зв'язку зі зміною в сторону зменшення ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* майже вдвічі, було вкрай важливим та суттєвим для споживачів.
- (213) За повідомленням Мінрегіону *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, з урахуванням змін, внесених Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* до Правил надання послуг, підприємствами *(Інформація, доступ до якої обмежено)* в розрізі областей України були здійснені перерахунки (зменшення) вартості *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для категорії споживачів «населення», оскільки в період з грудня 2019 року по квітень 2020 року для них змінилася (зменшилася) вартість *(Інформація, доступ до якої обмежено)*. Після цього ними було зменшено розміри плати для населення за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (214) Комітетом згідно зі статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» здійснюється державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції

суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність у сфері *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.

- (215) Одним з основних напрямів державного захисту економічної конкуренції є виявлення та припинення правопорушень, які обмежують, усувають, не допускають або спотворюють конкуренцію, призводять або можуть призвести до ущемлення прав споживачів, що було б неможливим за умов значної конкуренції.
- (216) Відповідач є суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (217) Відтак, Відповідач мав здатність визначати та суттєво впливати на умови обороту *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, які надавалися споживачам.
- (218) Враховуючи викладене, бездіяльність Відповідача, яка полягала в неприйнятті рішення щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у зв'язку зі зміною ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)* протягом *(Інформація, доступ до якої обмежено)* періоду 2019/2020 років, та яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, призвела до ущемлення інтересів споживачів.**

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (219) На подання з попередніми висновками у справі *(Інформація, доступ до якої обмежено)* про порушення законодавства про захист економічної конкуренції ТОВ *(Інформація, доступ до якої обмежено)* надало заперечення.
- (220) Товариство зазначило, що тариф на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* не може бути автоматично застосований у відносинах зі споживачами, з якими до 01.05.2019 укладено договори про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, оскільки до 01.05.2019 діяла попередня редакція Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (від 24 червня 2004 року № 1875-IV), *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (221) При цьому постановою НКРЕКП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для Товариства було встановлено тарифи саме на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (222) Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для Товариства встановлено новий тариф, що є нижчим, на послуги за новим Законом № 2189 (редакція від 09 листопада 2017 року № 2189-VIII із змінами), а саме на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (223) Оскільки комунальні послуги надаються споживачам на договірних засадах, а перелік таких послуг, їх ціна та порядок оплати є істотними умовами договору, Відповідач вважає, що не мав правових підстав самостійно приймати рішення про зменшення розміру нарахувань за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за договорами.
- (224) Також Відповідач зазначає, що пункт 3 розділу VI Закону № 2189 передбачає, що договори, укладені у межах попереднього Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (від 24 червня 2004 року № 1875-IV), зберігали чинність на умовах, визначених такими договорами (у тому числі щодо застосованого тарифу) до 01.05.2020.
- (225) Крім того Відповідачем зазначено, що застосування тарифів, встановлених постановою НКРЕКП *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у відносинах зі споживачами, з якими були укладені договори про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* до 01.05.2019, можливе лише за умови укладення з такими споживачами нових договорів про надання послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за правилами та особливостями, визначеними новим Законом № 2189.

- (226) Також Відповідач зазначає, що не міг реалізувати надане йому Постановою (*Інформація, доступ до якої обмежено*) право змінити розмір нарахувань (*Інформація, доступ до якої обмежено*) для споживачів у зв'язку зі зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*), оскільки відповідно до законодавства зобов'язаний визначати розмір таких нарахувань виключно за державно регульованою ціною, тобто тарифом, встановленим НКРЕКП.
- (227) При цьому Відповідач стверджує, що НКРЕКП теж не мала правових підстав встановлювати інші тарифи на послуги, що надавалися за договорами, укладеними до 01.09.2019, у тому числі шляхом коригування.
- (228) Заперечення Відповідача не можуть вважатися обґрунтованими з огляду на таке.
- (229) (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (230) Відповідно до Правил надання послуг споживачеві послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) надаються згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання відповідних послуг.
- (231) Основними споживачами послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) є фізичні особи, які попередньо уклали в установленому Законом № 1875 порядку з Відповідачем договори про надання послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (232) Закон № 1875 хоча з 01 травня 2019 року і втратив чинність, однак прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 2189 (зі змінами) передбачено, що від моменту введення в дію Закону № 2189 (01.05.2019) до моменту укладення між виконавцями комунальних послуг та співвласниками багатоквартирних будинків договорів про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) (01.05.2020) договори про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), укладені до введення в дію Закону № 2189 залишаються чинними (тобто до 01.05.2020) та зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладених за правилами, визначеними Законом № 2189.
- (233) Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» обов'язок укладення між виконавцем комунальної послуги та співвласником багатоквартирного будинку нових договорів про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) було відтерміновано до завершення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).
- (234) В умовах дії договорів про надання послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), що укладалися до 01.05.2019, до споживачів застосовувалися тарифи, встановлені Регуляторами до 01.05.2019, оскільки тарифи на відповідні послуги є істотними умовами договорів.
- (235) Тарифи на послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), що надаються населенню Товариством, були встановлені НКРЕКП Постановою (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (236) Постановою (*Інформація, доступ до якої обмежено*) внесені зміни до Правил надання послуг, відповідно до яких (*Інформація, доступ до якої обмежено*) організаціям (виконавцям) надано право змінювати розмір нарахованої споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) в разі зміни для них ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (237) Водночас, Товариству дійсно були змінені тарифи (*Інформація, доступ до якої обмежено*) за рахунок зниження вартості (*Інформація, доступ до якої обмежено*) складової, яка є складовою собівартості (*Інформація, доступ до якої обмежено*), за ініціативою НКРЕКП (*Інформація, доступ до якої обмежено*) шляхом встановлення тарифу саме на послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) для потреб населення.

- (238) Знижені згідно з Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* тарифи на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* застосовувалися Товариством в разі укладення населенням з цим виконавцем послуг нових договорів про надання послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (239) Однак, споживачам, яким надається послуга *(Інформація, доступ до якої обмежено)* згідно з договорами, укладеними до 01.05.2019, за тарифами, встановленими Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, які не включали коригувань у зв'язку зі зміною (зменшенням) ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, мають бути здійснені перерахунки.
- (240) Тобто, Товариство нараховувало населенню плату за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за тарифами, встановленими Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що є завищеними від тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлених Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (241) При цьому, Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* передбачалося, що підставою для зміни розміру нарахувань за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* є умова, коли ціна *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, придбаного виконавцем у відповідному місяці *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, є нижчою від ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, що врахована у структурі тарифів на послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, встановлених уповноваженими органами.
- (242) Згідно з пунктом 2 Постанови *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, у разі прийняття *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організацією (виконавцем послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*) рішення щодо зміни розміру нарахувань *(Інформація, доступ до якої обмежено)* споживачам, у зв'язку із зміною для них ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, відповідні зміни мали відобразитися щомісяця у платіжних документах споживачів, надісланих у місяці, що є наступним за розрахунковим періодом.
- (243) Запропонований Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)* механізм зміни розміру нарахувань за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, передбачав здійснення таких перерахунків для всіх категорій споживачів.
- (244) Крім цього, з моменту введення в дію Закону № 2189 НКРЕКП, Регулятори отримали повноваження щодо встановлення тарифів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за договорами, які були укладені після введення в дію Закону № 2189, тобто після 01.05.2019.
- (245) Водночас Регулятори втратили повноваження здійснювати встановлення тарифів шляхом коригування, зокрема послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)* за договорами, укладеними до 01.05.2019.
- (246) Тобто, Постановою *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, саме *(Інформація, доступ до якої обмежено)* організаціям (виконавцям послуг *(Інформація, доступ до якої обмежено)*) були надані правові підстави самостійно приймати рішення щодо зміни (потенційного зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги *(Інформація, доступ до якої обмежено)* у зв'язку зі зміною ціни *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, без зміни тарифу на зазначені послуги.
- (247) При цьому незалежно від назви послуги й укладених договорів *(Інформація, доступ до якої обмежено)* для виробництва якої було використано *(Інформація, доступ до якої обмежено)*, ціну якого було знижено майже вдвічі (докладно показники наведено в пунктах 183 та 185 цього рішення).

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ПОРУШЕННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

- (248) Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що основними завданнями Антимонопольного комітету України, є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (249) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (250) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (251) Пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (252) Бездіяльність ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), оскільки в умовах конкурентної боротьби суб'єкти господарювання змагалися б між собою з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, а споживачі внаслідок цього мали б можливість обирати між кількома виконавцями, обираючи найкращі умови (ціни) надання відповідних послуг, і в разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.
- (253) Тобто, ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*), маючи особливі права та враховуючи соціальну важливість для населення послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), не змінило (не зменшило) розміру нарахувань плати за відповідні послуги у зв'язку зі зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (254) Однак, за умов відсутності конкуренції і наявності суб'єктів господарювання, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринках, усі дії чи бездіяльність таких суб'єктів господарювання несуть більше ризиків для споживачів.
- (255) Закон забороняє таку бездіяльність суб'єктів господарювання, що займають монопольне (домінуюче) становище на відповідному ринку і яка порушує законні інтереси споживачів або ущемлює їх інтереси, тобто фізичних осіб, які залишаються незахищеними за відсутності ефективного функціонування ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками ринку.
- (256) За умов існування значної конкуренції, суб'єкти господарювання конкурують між собою за споживача, у тому числі за допомогою зменшення цін на відповідні товари, роботи та послуги чи нарахувань плати.
- (257) За ринкових умов наявність правових підстав для зменшення розміру нарахувань споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) мало б викликати в суб'єктів господарювання необхідність діяти певним чином для уникнення переходу споживачів до їхніх конкурентів. За умови відсутності конкуренції на ринку така бездіяльність кваліфікується як зловживання монопольним становищем.
- (258) Водночас, коли ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) є єдиним надавачем послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) для споживачів, його неправомірна поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну

користь через відсутність альтернативних джерел отримання таких послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) в інших суб'єктів господарювання.

- (259) Так, за відсутності конкуренції на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), споживачі відповідних послуг не мали альтернативних джерел придбання зазначених послуг та не могли реалізувати своє право щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань їм плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку із зміною ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*).
- (260) Таким чином, внаслідок бездіяльності Відповідача, яка полягала в неприйнятті рішення про зміну (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку із зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) з грудня 2019 по квітень 2020 року, останні не змогли скористатися таким правом та їм не було здійснено зміну (зменшення) розміру нарахувань плати за відповідні послуги, що фактично призвело до ущемлення їх інтересів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (261) Отже, бездіяльність ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*), яка полягала у неприйнятті рішення щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*), у зв'язку із зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) з грудня 2019 року по квітень 2020 року, що призвела до ущемлення інтересів споживачів та була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), є порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*).

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (262) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (263) Відповідно до форми № 2-м «Звіт про фінансові результати» чистий дохід ТОВ (*Інформація, доступ до якої обмежено*) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2021 рік становив (*Інформація, доступ до якої обмежено*) гривень.
- (264) Під час визначення розміру штрафу враховані такі обставини:
(*Інформація, доступ до якої обмежено*);
порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в цьому рішенні, вчинено відповідачем вперше.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06 травня 1994 року за № 90/299 (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*) з жовтня 2019 року по квітень 2020 року займало монополює (домінуюче) становище на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*) із часткою 100 %.

2. Визнати бездіяльність товариства з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*), яка полягала в неприйнятті рішення щодо зміни (зменшення) розміру нарахувань споживачам плати за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку зі зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) з грудня 2019 року по квітень 2020 року, що призвела до ущемлення інтересів споживачів та була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*), порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг (*Інформація, доступ до якої обмежено*).

3. Зобов'язати товариство з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, шляхом здійснення перерахунків споживачам за послуги (*Інформація, доступ до якої обмежено*) у зв'язку із зміною (зменшенням) ціни (*Інформація, доступ до якої обмежено*) за період з грудня 2019 по квітень 2020 року.

4. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладити на товариство з обмеженою відповідальністю (*Інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 9 646 253 (дев'ять мільйонів шістсот сорок шість тисяч двісті п'ятдесят три) гривні.

Про виконання пункту 3 цього рішення письмово повідомити Антимонопольний комітет України у двомісячний строк з дня одержання рішення з наданням копій відповідних підтвердних документів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА